

Flygtninge flytter stemmer – men i forskellig retning afhængigt af kommunens størrelse

Når flygtninge er kommet til en mindre kommune, har det rent politisk rykket kommunens øvrige borgere mod højre. De har simpelthen reageret på flygtningenes tilstedeværelse ved at stemme mere borgerligt, herunder især på Dansk Folkeparti og – i sin tid – Fremskridtspartiet.

Det viser et nyt studie, *Refugee Migration and Electoral Outcomes*, som de tre forskere Christian Dustmann, Kristine Vasiljeva og Anna Piil Damm har gennemført for Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Studiet tager udgangspunkt i de små 50.000 flygtninge fra Mellemøsten, Afrika og Asien, der kom til landet i perioden 1986-1998. I denne periode var det Dansk Flygtningehjælp, der suverænt bestemte, hvor en flygtning skulle bo. De udvalgte, hvor i landet den enkelte flygtningefamilie skulle placeres, og hverken flygtningen eller kommunen blev spurgt.

Studiet viser, at vælgerkorpset i langt de fleste danske kommuner reagerer på flygtningenes ankomst ved at rykke sig mod højre. Det generelle billede er, at de to immigrationsskeptiske partier – defineret ved Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet – tilsammen får 1,2 procent-

point ekstra stemmer ved folketingsvalg for hver ekstra procent, flygtningene udgør af den lokale befolkning.

De 1,2 procentpoint er mere, end det umiddelbart lyder til. I den undersøgte periode, som omfatter folketingsvalgene i 1990, 1994 og 1998, fik de to partier tilsammen i gennemsnit 8,5 pct. af stemmerne. Ekstra 1,2 procentpoint svarer til en forøgelse af stemmerne med 15 pct.

Ikke i storbyerne

Der er dog en særlig krølle ved dette generelle billede, og det er, at det kun holder i nogle kommuner. I studiet er det danske landkort – der i undersøgelsesperioden var inddelt i 275 kommuner – delt op i to undersøgelsesgrupper. Den ene gruppe, der undersøges, er de 13 største kommuner, altså 5 pct. af samtlige, hvor knap en tredjedel af den danske befolkning boede i 1986. Den anden undersøgelsesgruppe er de øvrige, altså de 95 pct. mindre kommuner.

Bevægelsen mod højre ses i de mange mindre kommuner, men slet ikke på samme måde i de store, herunder

Tabel 1: Faktorer, der påvirker tendensen til at stemme på et indvandrerskeptisk parti ved folketingsvalg

Samlet ekstra procentpoint pr. procent flygtningene udgør af befolkningen	I de 95 pct. mindre kommuner	I de 5 pct. store kommuner
- uden ekstra faktorer	+ 1,2*	- 2,8*
Mange flygtninge og indvandrere i forvejen	+ 3,0*	- 1,0
Høj gennemsnitsindkomst	+ 2,5*	- 5,1
Mange i den erhvervsaktive alder	+ 3,2*	- 2,8
Høj kriminalitet	+ 3,1*	- 0,1
Høj arbejdsløshed	+ 1,3	- 2,2*
Mange flygtninge og indvandrere uden arbejde	+ 1,7*	- 2,8

Note: Ordene *mange* og *høj* betyder, at kommunen på parameteren ligger en standardafvigelse over gennemsnittet,

* - effekt kan skelnes fra 0 ved 5 pct. statistisk signifikansniveau.

København, Frederiksberg, Aarhus og Aalborg. I de kommuner, som rummer store byer, er bevægelsen faktisk den modsatte, nemlig mod den venstre side af det politiske spektrum. For disse kommuner gælder, at de immigrationsskeptiske partier taber terræn, når flygtningene kommer til kommunen. Mere præcist taber de 2,8 procentpoint ved folketingsvalgene for hver ekstra procent, flygtningene udgør af den lokale befolkning.

På samme måde giver de flere flygtninge anledning til, at de øvrige borgerlige partier – Venstre og de Konservative – får en gevinst på 0,8 procentpoint i små kommuner.

Forstærkere

Det er i studiet undersøgt, hvilke faktorer der kan forstærke eller mildne de politiske bevægelser mod højre og venstre som følge af flere flygtninge i kommunen. Der er fx tale om samspillet med uddannelsesniveau, alderssammensætning, indkomst og arbejdsløshedsniveau og så flere flygtninge i kommunen.

Igen deles kommunerne op i en stor gruppe (95 pct.) af mindre og en lille gruppe (5 pct.) af store.

Som det fremgår af tabel 1, påvirkes kommunerne i forhold til mange af faktorerne i samme retning. Det gælder fx, hvis der i forvejen er mange flygtninge og indvandrere. Det fører til en ekstra tilslutning til de indvandrerskeptiske partier i de mindre kommuner – altså +3,0 procentpoint i stedet for +1,2 procentpoint. Samme bevægelse ses i de store kommuner, om end det her er skjult som en mindre bevægelse væk fra partierne – altså kun -1,0 i stedet for -2,8 procentpoint.

Men især på to punkter adskiller de sig fra hinanden, nemlig i forhold til indkomst og arbejdsløshed. I de mindre kommuner forstærker høj indkomst tendensen til at stemme på DF og Fremskridtspartiet som følge af flere flygtninge, mens arbejdsløshed ikke spiller nogen rolle. I de store kommuner er det modsat: Jo større gennemsnitsindkomst, desto mindre tendens til at stemme på de to partier, men jo større arbejdsløshed, desto mindre bevægelse væk fra de to partier.

Sikker årsagspil

Det særlige ved netop dette studie er, at det er kausalt, altså at det måler en årsagssammenhæng. Hvilket vil sige, at det er sikkert, hvilken vej årsagspilen vender: Flere flygtninge i lokalbefolkningen *fører til* de beskrevne politiske bevægelser.

I de fleste samfundsvidenskabelige studier er man ude af stand til at pege på denne årsagspil. Man kan alene konstatere, at der er en korrelation (sammenhæng) mellem det ene og det andet. Fx kan man konstatere, at der i visse områder er flere kriminelle end i andre. Der er en sammenhæng, men om områderne gør folk kriminelle, eller modsat, om kriminelle flytter til områderne, kan man normalt ikke sige meget om. På grund af såkaldt *selvseleksion* – nogle vælger at flytte ind, andre vælger at lade være.

I dette studie er der *ikke* en sådan selvseleksion. Flygtningene har ikke klumpet sig sammen i særlige områder, der havde særlige karakteristika, med beboere, der i forvejen havde en specielt stor tendens til at flytte sig mod højre. Som nævnt blev hverken flygtninge eller kommuner spurgt. Flygtningene er blevet boligplaceret af en enhed udefra, Dansk Flygtningehjælp.

UNDERSØGELSENS PUBLICERING

**CHRISTIAN DUSTMANN,
KRISTINE VASILJEVA OG
ANNA PIIL DAMM**

REFUGEE, MIGRATION AND ELECTORAL OUTCOMES
STUDY PAPER NR. 111
FRA ROCKWOOL FONDENS FORSKNINGSENHED.